

Regeringskansliet
sigrid.persson@regeringskansliet.se

Remiss om Naturvårdsverkets skrivelse Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.

Er beteckning: KN2024/01891

Sammanfattning

Lännsstyrelsen ser positivt på författningsändringarnas syfte att ytterligare minska utsläppen av klimatskadliga fluorerade gaser (f-gaser) och ozonnedbrytande ämnen (ODS). De viktigaste synpunkterna från Lännsstyrelsen Västra Götaland är följande:

- Den ändrade innebörden av begreppet konvertering vid byte av köldmedium innebär att tillsynsmyndigheten förlorar möjligheten att påverka val av köldmedietyper. Det medför en risk att köldmedietyper väljs som inte når så stor miljönytta.
- Lännsstyrelsen är positiv till förslagen om omhändertagande av isolering från bygg- och rivningsavfall som innehåller ODS och f-gas. Åtgärden är prioriterad i det nationella miljömålsarbetet, då avfallet utgör en av de största källorna till ozonnedbrytande ämnen. Åtgärden om anmälningsskyldighet vid renovering och rivning kräver dock informationsinsatser då regelverket är nytt och många överträdelser riskerar att ske.
- Idén att skapa incitament för att byta ut gammal utrustning så att utsläpp av f-gaser minskas är bra, men Lännsstyrelsen är tveksam till om en särskild prioritet bör ges till detta inom Klimatklivet. Även fortsättningsvis bör Klimatklivet ge stöd till åtgärder med högst klimatnytta.
- Lännsstyrelsen är positiv till att utvidga kväveoxidavgiften så att lustgas ingår, då det är både en kraftig växthusgas och ett ozonnedbrytande ämne. Lösningen att införliva åtgärden i befintligt system bör minimera administration och kostnader.

4.4 Miljösanktionsavgifter

Länsstyrelsen är positiv till fördelningen som föreslås mellan fasta och inte fasta belopp för miljösanktionsavgifter. Det är positivt att miljösanktionsavgifter som är kopplade till läcksökning, rapportering och konvertering av kylaggregat fortsatt har fasta belopp, då det berör mängdärenden med liknande överträdelser. De miljö-sanktioner som inte föreslås få fast belopp är kopplade till överträdelser för att motverka utsläpp och illegal handel, vilket är relevant för att tillsynsmyndigheten ska kunna anpassa sanktionsavgiftens storlek utifrån allvarlighet och utövare.

5.1 Förordning om fluorerade växthusgaser

Länsstyrelsen är positiv till kravet på verksamhetsutövare att i god tid informera tillsynsmyndigheten innan man installerar eller konverterar ett kylaggregat med 14 ton CO₂e eller mer. Detta ger utrymme för dialog med tillsynsmyndigheten angående val av köldmedietyp.

Både positivt och negativt när konvertering får ändrad innebörd

I den reviderade förordningen har konvertering fått ändrad lydelse. Tidigare innebar konvertering byte av köldmedium till annan typ. Med revideringen innebär konvertering byte till annat köldmedium med större klimatuppvärmningspotential än tidigare använd gas eller mot gas i bilaga II i EU-förordningen om f-gaser. Den ändrade betydelsen medför en betydande förändring i lagstiftningen. Med revideringen behöver verksamhetsutövaren enbart informera tillsynsmyndigheten vid utbyte av köldmedium om man byter till ett sämre alternativ med högre GWP. Länsstyrelsen bedömer att byte till alternativ med högre GWP kommer ske mycket sällan och att tillsynsmyndigheten då kan ställa krav på verksamhetsutövaren att undersöka alternativ, när så är befogat.

Länsstyrelsen bedömer att denna ändring kommer ge både positiva och negativa följd effekter. Det är positivt att göra det enklare för verksamheter att byta till bättre alternativ, utan handläggningstider för information till tillsynsmyndigheten och tillsynsavgifter. Det negativa är att tillsynsmyndigheten förlorar möjligheten att påverka val av köldmedietyp. Även om ett bättre alternativ måste väljas kan det finnas behov av att styra valet. Om man idag har ett köldmedium med mycket högt GWP-värde och väljer ett något bättre köldmedium, så kan det vara relevant att välja ännu bättre alternativ. Det finns därmed en risk att köldmedietyper väljs som inte uppnår så stor miljönytta och som tillsynsmyndigheten skulle haft synpunkter på. Länsstyrelsen vill därför påpeka riskerna med att ändra lydelsen för konvertering. Förenklingar är mycket angelägna,

men ytterligare riskanalys kan behövas för att säkerställa att ändringen inte medför att betydande utsläppsminskningar uteblir.

5.3 Förordning om miljöskaktionsavgifter

Länsstyrelsen är positiv till flertalet förtydliganden och till förslaget om miljöskaktionsavgift för den som säljer f-gaser till annan än företag med certifikat.

5.6.1 Anmälningsplikt vid reovering och rivning

Omhändertagandet av isolering från bygg- och rivningsavfall är en prioriterad åtgärd i det nationella miljömålsarbetet för ett skyddande ozonskikt, då det utgör en av de största källorna till ozonedbrytande ämnen i Sverige. Länsstyrelsen ser därför särskilt positivt på att införa anmälningsplikt i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Med anmälningsplikten möjliggörs att man kan ställa krav på hanteringen d.v.s. hur arbetena utförs för att minska utsläpp av f-gaserna och den ozonedbrytande gaserna ur materialet.

Stort behov av informationsinsats för att undvika överträdelser

Fortsatt kunskapshöjning behövs för samtliga berörda aktörer, exempelvis fastighetsägare, tillsynsmyndigheter och sorteringsanläggningar. Länsstyrelsen bedömer därför att det är av stor vikt att det genomförs en informationsinsats om anmälningsplikten och dess miljöskaktionsavgift eftersom detta tidigare inte omfattats av regler kopplat till f-gaser. Annars finns risk att många överträdelser kommer ske.

5.8.1 Avfallshantering av bygg- och rivningsavfall

Av samma skäl som anges för 5.6.1 ser Länsstyrelsen särskilt positiv på nya krav i avfallsförordningen vid avfallshantering av bygg- och rivningsavfall innehållande ODS och f-gaser. Med kravet ska avfallet hanteras enligt gällande avfallslagstiftning och f-gaserna omhändertas på en behörig avfallsanläggning.

8.2 Utreda stärkta byggbestämmelser

Av samma skäl som anges under 5.6.1 ser Länsstyrelsen särskilt positiv på åtgärden att Boverket utreder stärkta byggbestämmelser rörande f-gaser och ODS i skumplast, inte minst då det bedöms kunna bidra till att skapa en större medvetenhet och kunskap inom branschen.

9.2 Stöd för utbyte av gammal utrustning

Förslaget att skapa ekonomiska incitament för att byta ut gammal utrustning så att utsläpp av f-gaser minskas är i grunden bra, men Länsstyrelsen är tveksam till om en särskild prioritet bör ges till detta inom Klimatklivet. En grundprincip för Klimatklivet är att medel ges till de åtgärder som har störst klimatnytta per investerad krona, vilket gör stödet samhällsekonomiskt effektivt. Erfarenheten är att utbyte av utrustning med f-gaser sällan uppnår tillräckligt klimatnytta för att få stödet.

Att ge den typen av nischade åtgärder särskild prioritet ser vi som svårt att motivera och den typen av undantag bör generellt minimeras för att Klimatklivet fortsatt ska prioritera maximal klimatnytta. Alternativa incitament bör därför utredas, till exempel någon typ av tillfälligt stöd.

Eftersom syftet med förslaget är att minska utsläppen är det rätt tänkt att utnyttja de stödformer som redan finns på området, såsom Klimatklivet. Vi vill betona att möjligheten redan finns, och bör finnas, att söka för utbyte av gammal utrustning inom Klimatklivet, och att det trots allt går att få stöd för det. Det är bra att det utreds hur många utrustningar som berörs och vilka kostnader och utsläppsminskningar som förväntas, för att få en översikt av vad som kan passa för en ansökan till Klimatklivet.

9.3 Utvidga kväveoxidavgift så att lustgas ingår

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att utreda om dikväveoxid (lustgas) ska omfattas av kväveoxidavgiften för energiproducerande förbränningsanläggningar. Minskade utsläpp av lustgas är extra angeläget då det både är en kraftig växthusgas och ett ozonnedbrytande ämne, halterna ökar dessutom i atmosfären. Nuvarande kväveoxidavgift syftar till att minska försurning och övergödning och förbättra luftkvaliteten. Genom att addera lustgas i avgiftssystemet utvidgas systemet till att bidra med ytterligare miljönyttor. Den administrativa bördan bör bli liten då det sker inom ramen för ett befintligt system med mätning och rapportering av utsläpp till luft. Kostnaderna bärs dessutom av avgiftskollektivet på ett sätt som både gynnar anläggningar som producerar energi med låga utsläpp och finansierar tillsynen.

9.4 Incitament som ökar insamling i avfallsleden

Länsstyrelsen delar bilden att insamlingen behöver ses över så att utrustning med f-gas och ODS hanteras på rätt sätt vid t.ex.

transport. För att den faktiska miljönyttan ska uppstå är det mycket angeläget att felaktiga transporter och annan okunskap eller medveten avfallsbrottslighet förhindras så att hela avfallskedjan fungerar med minimala utsläpp. Förslaget att utreda incitament och andra insatser är väl motiverat givet de brottsliga drivkrafter som finns genom att slippa höga kostnader för att omhänderta gaserna på rätt sätt och möjligheten att avsiktligt släppa ut gaserna med låg risk för upptäckt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf avdelningschef Ulrika Samuelsson med Svante Sjöstedt som föredragande. I handläggningen i övrigt har avdelningschef Monique Wannding, enhetschef Nardono Nimpuno, miljömålssamordnare Helena Sandmer och länsmiljöingenjör Helena Martinell medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.